I. Девушка (обращение к незамужней девушке) - туташ

Знакомство - танышу

Качество - сыйфат

Прощение - гафу итү

Терпение - түземлек, сабырлык

Совесть - намус, вөҗдан

Вера - иман, ышаныч

Родословная - шәҗәрә

Мероприятие - чара

Паук - үрмәкүч

II. Фонема - телдәге сүзләрне һәм морфемаларны төзи, аларны бер-берсеннән аерырга ярдәм иткән аваз системасының иң кечкенә берәмлеге.

Транскрипция - әйтелештәге бөтен үзенчәлекләрне язуда чагылдыру өчен кулланыла торган фонетик язу системасы.

III. Утынлык, тозсыз, дулкынлану, күренгән, кашык, көнбагыш, сузынкы, соңгы, икеләнмичә, баштүбән

IV. Тамаҗгар байның подвалында яшәгән ятим малай егет булып, үзе китаплар яза башлар.

[1. — =], санау интонациясе [2. — =]

Теркәгечсез тезмә кушма җөмлә.

V. Дәүләт, милли, әдәбият, гыйлем, дөнья, рәссам, нәсел, милләттәш, гореф-гадәт

(VI.) • Тынлык - исем, уртаклык исем, берлек санда, баш килештә, тартым белән төрләнмәгән, ясалма исем, җөмләдә ия булып килгән.

• Җәлә - фигыль, хикәя фигыль, затланышлы, III зат, хәзерге заман, барлыкта, төшем юнәлеше, тамыр фигыль, җөмләдә хәбәр булып килгән.

• Уйчан - моңсу - нисби сыйфат, парлы сыйфат, җөмләдә аергыч булып килгән.

• Бер - сан, микъдар саны, тынлык исемен ачыклый, тамыр сан, җөмләдә аергыч булып килгән.

• Җиңелчә - рәвеш, сафә рәвеш, ясалма, җөмләдә хәл булып килгән.

• генә - кисәкчә, бер мәгънә белдерүче чикләү кисәкчә.

• Җир - исем, уртаклык исем, берлек санда, тартым белән төрләнмәгән, тамыр исем, җөмләдә хәл булып килгән.

• Өстенә - бәйлек сүз, җөмләдә хәл составына керә.

• Тургай - исем, уртаклык исем, берлек санда, баш килештә, тартым белән төрләнмәгән, тамыр исем, җөмләдә ия булып килгән

• Сайраганда - исемләшкән сыйфат фигыль, затланышсыз, барлыкта, төп юнәлештә, тамыр фигыль, җөмләдә хәбәр булып килгән.

VII. Сафиуллина Фирая Садри кызы 1938 елның 24 маенда Тукай районы Теләнче-Тамак авылында туа.

Ул „Сөембикә" журналының „көмеш беләзеген" тапшырылучы беренче хатын-кыз. 2004 нче елда „Татарстан Республикасының атказанган фән эшлеклесе" дигән мактаулы исемгә лаек була.

Ф. С. Сафиуллина татар филологиясе һәм тарихы факультетының иҗтимагый тормышында актив катнаша.

Төп хезмәтләре:

1. Тел дигән дәрья бар... – Казан: Татар. кит. нәшр.
2. Татар телендә сүз тәртибе. – Казан: Татар. кит. нәшр.
3. Сүз-иясе белән йөри. – Казан: Татар. кит. нәшр.

Ф. С. Сафиуллина татар телендә һәм тюркологиядә беренче тапкыр татар сөйләм теленең синтаксисы, текстның диалект синтаксисы, рус һәм татар телләренең чагыштырма синтаксисын өйрәнгән. „Татар теле көн саен. Самоучитель" китабы татар телен мөстәкыйль рәвештә яки курсларда өйрәнергә теләүчеләргә тәкъдим ителә. Анда авыр кагыйдәләр юк. Аның үзенчәлеге булып, диалоглар мисалында төрле сөйләшү сөйләмен өйрәтү тора. Китапка грамматик аңлатмалар, тел материалын истә калдырырга ярдәм итүче схемалар кертелгән.

VIII. „Халыкныкы халыкта саклана", – дигәндә Ә. Еники халкыбызның мирасын күз уңында тота дип уйлыйм мин. Мәдәни мирас – ул, билгеле булганча, бик күп өлешләрдән, бик күп компонентлардан тора. Мәсәлән, иң беренчесе – туган телебез. Туган телне бары тик халык сакласа гына, ул сакланып кала. Икенчесе – безнең тарихыбыз. Ул да безнең мәдәни мирасыбыз. Өченчедән – сәнгатебез. Дүртенчедән – фәнебез, бишенчедән – динебез. Болар барысы да безнең мәдәни мирасыбызны тәшкил итә.

Шул ук вакытта, мин шушы биш компоненттан торган рухи мирасыбызга буыннан-буынга, матди мирас булып күчә торган тагын бер компонентны өстисем килә. Ул – туган җир, Ватан. Ә. Еники „Халыкныкы халыкта саклана", – дигәндә туган җирне, Ватанны күз уңында тотадыр дип уйлыйм. Безнең әдәбиятыбызда Ватан төшенчәсе бик зур урын алып тора. Ул безнең милләтебез белән бер үк дәрәҗәдәге әһәмияткә ия.

Туган телебез – татар теле, динебез – ислам дине, фәнебез Ш. Мәрҗәни, К. Насыйрилар нигез салган тарих фәнебез. Сәнгать дигәндә, без әдәбиятны, җыр һәм рәсем сәнгатен күз уңында тотабыз.